

Dosarul nr. 2ra-386/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Brăgaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu)

ÎNCHEIERE

26 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Saranciuc Victor, reprezentat de avocatul Guțu Teodor,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Saranciuc Victor împotriva lui Veazmin Danius, intervenient accesoriu Saranciuc Liuba cu privire la ajustarea contractului la noile împrejurări, încasarea plății pentru locațiune și penalității,

împotriva deciziei din 29 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Saranciuc Victor, reprezentat de avocatul Guțu Teodor și a fost menținută hotărârea din 20 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 05 decembrie 2018 Saranciuc Victor a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Veazmin Danius, intervenient accesoriu Saranciuc Liuba cu privire la ajustarea contractului la noile împrejurări, încasarea plății pentru locațiune și penalității.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la data de 18 septembrie 2003, a încheiat cu pârâtul Veazmin Danius un contract de arendă a automobilului de model GAZ SAZ 2705 cu nr. de înmatriculare XXXXX pe un termen de 3 ani, începând cu data de 01 octombrie 2003 și până la 30 septembrie 2006 - dată la care pârâtul urma să restituie automobilul.

A susținut că, conform pct. 3.1 din contractul de arendă, pârâtul s-a obligat să achite pentru arenda automobilului o plată lunară în sumă de 3600 de lei, iar, conform pct. 3.3, în caz de neachitare a plății de arendă la timp urma să achite și o penalitate de 0,5 % pentru fiecare zi de întârziere.

A invocat că pârâtul și-a onorat obligația de plată pentru arenda automobilului numai în primul an după încheierea contractului de arendă. După 01 octombrie 2004

Veazmin Danius a încetat să-și îndeplinească obligația de plată. Mai mult ca atât, reclamantul având o perioadă de timp îndelungată probleme de sănătate (din anul 2007 și până în prezent este cu XXXXX, fiind XXXXX), pârâtul s-a folosit de momentul nepotrivit și la 09 aprilie 2004, printr-o procură falsă, prin care soția reclamantului Saranciuc Liuba, posesorul automobilului menționat, chipurile a împuternicit pe o terță persoană Guțu Igor să înstrăineze automobilul închiriat, ultimul reînmatriculând după pârât automobilul de model GAZ SAZ 2705 cu nr. de înmatriculare XXXXX.

Reclamantul a afirmat că în legătură cu deposedarea de automobil, s-a adresat la organele competente, care la 17 decembrie 2007 au pornit o cauză penală după semnele componente de infracțiune prevăzute la art. 361 alin. (2) din Codul Penal. La 14 decembrie 2010, în baza art. 287 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură penală, urmărirea penală a fost suspendată din motivul că nu a fost identificată persoana care poate fi pusă sub învinuire.

A notat că, nefiind de acord cu ordonanța procurorului, a contestat-o la procurorul ierarhic superior și în instanța de judecată, în ordinea art. 313 din Codul de procedură penală. La data de 10 noiembrie 2016, Judecătoria Ciocana mun. Chișinău a admis plângerea lui împotriva ordonanței procurorului în procuratura sectorului Ciocana mun. Chișinău Aurel Ciocan, privind suspendarea urmăririi penale în cauza penală nr. 2007480958 și împotriva ordonanței procurorului-adjunct al procurorului sectorului Ciocana mun. Chișinău Vițu A. cu privire la respingerea plângerii împotriva ordonanței de suspendare a urmăririi penale, ca fiind neîntemeiată. La momentul actual, urmărirea penală se efectuează.

Reclamantul consideră că, deoarece pârâtul, în mod ilicit l-a deposedat și se folosește până în prezent de automobilul luat în chirie, este în drept să pretindă la recunoașterea valabilității prelungirii termenului de acțiune a contractului de arendă a automobilului și la încasarea plății de arendă și a penalității pentru întârziere, conform prevederilor pct. 3.1 și 3.3 din contractul din 18 septembrie 2003, pentru perioada ultimilor 3 ani.

Saranciuc Victor a solicitat ajustarea contractului la noile împrejurări (recunoașterea valabilității lui) în rezultatul deposedării ilicite de automobil, încasarea de la Veazmin Danius în beneficiul său a plății pentru arenda automobilului GAZ SAZ 2705 cu n/î XXXXX în mărime de 129 600 de lei și a penalității în mărime de 19 764 de lei, în total 149 364 de lei.

Prin hotărârea din 20 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Saranciuc Victor a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 20 decembrie 2019 Saranciuc Victor, reprezentat de avocatul Guțu Teodor, a declarat apel împotriva hotărârii din 20 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 29 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Saranciuc Victor, reprezentat de avocatul Guțu Teodor și a fost menținută hotărârea din 20 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că potrivit răspunsului din 20 septembrie 2007, acordat de ÎS „Registru”, automobilul de model GAZ SAZ 2705 cu n/î XXXXX, care reprezintă obiect al contractului de locațiune din 18 septembrie 2003, anterior înmatriculat după intervenientul accesoriu Saranciuc Liuba, la data de 09 aprilie 2004 a fost reînmatriculat după pârâtul Veazmin Danius.

Curtea de Apel Chișinău a considerat întemeiată concluzia primei instanțe cu privire la netemeinicia acțiunii, or, reclamantul a cunoscut despre neexecutarea de către pârât a obligațiilor sale contractuale din anul 2007, având în vedere faptul că în anul 2007 a fost pornită o cauză penală în privința lui Veazmin Danius la plângerea lui Saranciuc Victor, însă, în pofida acestui fapt, ultimul nu a încercat să realizeze pe baza buneii înțelegeri cu Veazmin Danius ajustarea contractului la noile împrejurări.

Astfel, instanța de apel a menționat că, conform art. 623 din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), asemenea cereri urmează a fi înaintate într-un termen cât mai redus din momentul în care persoana interesată a aflat despre schimbarea considerabilă a împrejurărilor, în vederea justificării pretențiilor sale. Însă, în speță reclamantul a înaintat prezenta acțiune peste mai mult de 10 ani de la momentul când a aflat despre presupusa schimbare considerabilă a împrejurărilor ce au stat la baza încheierii contractului de locațiune respectiv și nu a prezentat în acest sens dovezi plauzibile întru susținerea pretențiilor sale. Or, după cum a menționat și prima instanță ajustarea contractului la noile împrejurări, potrivit legii, este posibilă dacă împrejurările care au stat la baza încheierii contractului s-au schimbat în mod considerabil după încheierea acestuia.

Instanța de apel a indicat că reclamantul nu a invocat care anume împrejurări, care au stat la baza încheierii contractului de locațiune a automobilului din 18 septembrie 2003, au fost schimbate în mod considerabil, deoarece faptul deposedării reclamantului în mod ilegal al automobilului nu poate fi invocat ca o condiție ce ar duce în rezultat la ajustarea contractului la noile împrejurări. Mai mult ca atât, acest fapt nu a fost stabilit printr-o sentință de condamnare definitivă a pârâtului Veazmin Danius. Iar, argumentul reclamantului precum că din anul 2007 suferă de o boală incurabilă și necesită îngrijire permanentă din partea altei persoane, ceea ce i-a creat impedimente întemeiate pentru a se adresa mai devreme în instanță, nu poate fi reținut ca un argument motivat. Într-adevăr, potrivit certificatului seria EM nr. 367526 se confirmă faptul că la 24 iulie 2007, Consiliul Republican de Expertiză Medicală a Vitalității a acordat lui Saranciuc Victor XXXXX, însă, contractul a fost încheiat în anul 2003, iar, în cerere se invocă că Veazmin Danius după 01 octombrie 2004 a încetat să-și îndeplinească obligațiunile sale de plată.

Subsidiar, Curtea de Apel Chișinău a reținut că orice modificare a clauzelor contractuale presupune încheierea unui acord de voință al părților în vederea modificării drepturilor și obligațiilor lor și, ca și contractul însuși, se supune aceluiași reguli de fond și de formă, inclusiv, urmează să se respecte principiul autonomiei de voință al părților contractante.

La data de 22 ianuarie 2021 Saranciuc Victor, reprezentat de avocatul Guțu Teodor, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea

recursului, casarea integrală a deciziei din 29 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului s-a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel.

A indicat că instanțele ierarhic inferioare nu au examinat obiectiv și multiaspectual toate probele materiale prezentate de către părți, acestea fiind apreciate incorect.

Recurentul a susținut că adresarea lui întârziată în instanța de judecată este motivată de inacțiunile organului de urmărire penală, care din start a luat o poziție greșită și neîntemeiat a pornit urmărirea penală după semnele componenței de infracțiune prevăzute de art. 361 alin. (2) din Codul penal – falsul în acte publice, unde dânsul nu are calitate de parte vătămată și nu poate lua cunoștință de materialele cauzei.

A afirmat că urmărirea penală, la plângerea lui, trebuia să fie pornită după semnele componenței de infracțiune prevăzute de art. 190 alin. (5) din Codul penal – escrocheria.

Consideră că instanțele ierarhic inferioare trebuiau, din oficiu, să atragă în proces în calitate de intervenient accesoriu Procuratura mun. Chișinău, prin ce s-a încălcat normele de drept procedural și dreptul recurentului la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 29 septembrie 2020.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa lui Saranciuc Victor și a avocatului Guțu Teodor la data de 03 noiembrie 2020 conform scrisorii de însoțire nr. 9190 (f.d. 119), însă lipsesc date cu privire la recepționarea acesteia. În cererea de recurs, avocatul Guțu Teodor a indicat că a luat cunoștință de decizia motivată la 30 noiembrie 2020.

Astfel, recursul, declarat la data de 22 ianuarie 2021, este în termen.

La 02 februarie 2021, copia recursului a fost expediată în adresa intimaților Veazmin Danius și Saranciuc Liuba, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 136).

Referințe nu au fost depuse.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Saranciuc Victor, reprezentat de avocatul Guțu Teodor, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie

să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Saranciuc Victor, reprezentat de avocatul Guțu Teodor, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Saranciuc Victor, reprezentat de avocatul Guțu Teodor, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Saranciuc Victor, reprezentat de avocatul Guțu Teodor, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic